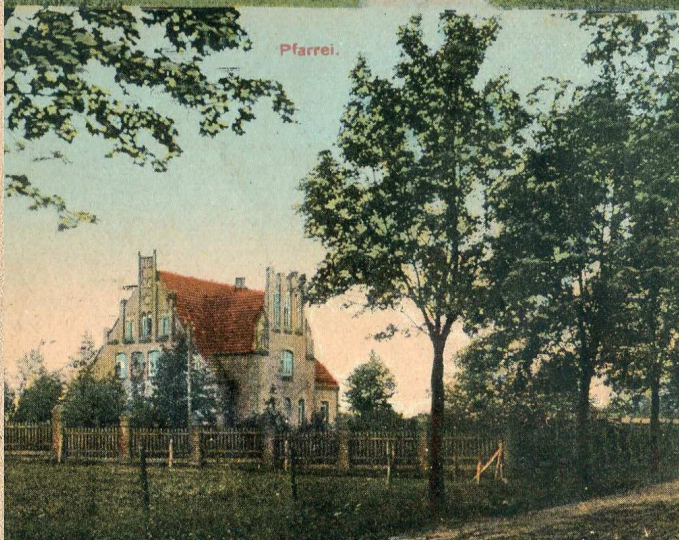

Ornontowice na dawnej pocztówce, część 4

Publikowana w bieżącym zeszycie historycznym pocztówka pochodzi z lat 1911–1920 i wykonana jest w technice koloryzowanej fotografii czarno-białej, wypierającej pracochłonną i kosztowniejszą technologię litograficzną.

Widoczne na niej budynki są dobrze znane mieszkańcom **Ornontowic** i można powiedzieć, że w ciągu ostatnich 100 lat nie uległy one jakiejś specjalnej metamorfozie, jak to było w przypadku np. budynku gminnego.

Na górnej fotografii została uwieczniona bryła kościoła wybudowanego w latach 1892–1893, a fotografię wykonano od strony wschodniej. W trakcie przejścia frontu wojennego w styczniu 1945 roku kościół doznał poważnych uszkodzeń, które usunięto siłami mieszkańców, a w latach 1956–1957 dokonano rozbudowy zakrystii o nowe pomieszczenia. W jednym z nich funkcjonowała do początku lat 70. XX wieku salka katechetyczna. Prace modernizacyjne prowadzone były za kadencji proboszcza **Juliusza Kwapulińskiego** po przybyciu pierwszego w historii parafii wikarego – **Rajmunda Stachury**, bardzo zaangażowanego w to przedsięwzięcie. Nieocenione w jego przypadku było zdobyte wcześniej wykształcenie budowlane.

Jest jeszcze jeden niepozorny budynek z lewej strony, którego nie ma już na współczesnej fotografii. To kapliczka św. **Jana Nepomucena**, wymieniana w inwentarzu kościelnym za rok 1886. Niepo-

twierdzone przekazy słowne mówią nawet o jej 300-letniej historii, datując powstanie na równi z kościółkiem drewnianym. Kapliczka stała w tym miejscu aż do roku 1994, kiedy to staraniem gminy przeniesiono ją nieco dalej (faktycznie została wybudowana od nowa).

Mimo wzniesienia nowego murowanego kościoła nadal był on filią parafii **Dębieńsko Wielkie** (wtedy **Gross Dubensko**). Dało to jednak początek staraniom o odzyskanie samodzielności parafialnej, utraconej 200 lat wcześniej. Dalej więc msze św. odprawiane tylko w niedziele i święta celebrował kapłan z **Dębieńska** (proboszcz lub wikary). Po wielu zabiegach ze strony mieszkańców oraz władz gminy w roku 1907 został posłany do **Ornontowic** jako administrator przyszłej parafii ks. **Joseph Stanossek**, który zajął mieszkanie wynajęte i opłacane przez parafię w domu **Karola Cyprysa**.

Jednak podstawowym warunkiem przywrócenia pełnoprawnej parafii było wybudowanie plebanii dla proboszcza. Za kadencji następnego już administratora ks. **Otona Materne** (w latach 1909–1911) i przy współudziale właściciela majątku **Otona Hegenscheidta**, który udostępnił grunt oraz partycypował w kosztach, rozpoczęto budowę, którą dokończył już ks. **Hugo Piegsa** w 1911 roku. Parafia **Ornontowice** została przywrócona dekretem biskupa wrocławskiego z dnia 1 czerwca 1915 roku, a dotychczasowego administratora, wspomnianego **Hugona Piegsę** mianowano proboszczem.

Właśnie druga fotografia przedstawia plebanię, a należałoby raczej powiedzieć *farę*, używając terminologii obowiązującej od zawsze wśród mieszkańców. Architektonicznie bryła *fary* nie zmieniła się do dziś, jedynie w okresie międzywojennym za czasów proboszcza ks. **Józefa Grunta** dobudowano skrzydło z dodatkowymi pomieszczeniami od zachodniej strony istniejącego budynku.

Pocztówka ze zbiorów **Kamila Grzywoka**
Ireneusz Kubicki
Towarzystwo Miłośników Ornontowic